

# JÓZEF ZDUNEK



Józef Zdunek urodził się w 1937 roku w Orpiszewie. Szkołę podstawową ukończył w swojej rodzinnej miejscowości. Następnie cztery lata uczęszczał do Państwowego Liceum Pedagogicznego w Krotoszynie. Jest absolwentem Studium Nauczycielskiego nr 2 w Poznaniu na kierunku śpiewu i muzyki. Pracując jako nauczyciel ciągle podnosił swoje kwalifikacje zawodowe. W 1964 roku rozpoczął zaoczne studia magisterskie na Wydziale Humanistycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku. Następnie, pod okiem promotorki prof. dr hab. Elżbiety Zawackiej, w 1980 roku obronił pracę doktorską oraz złożył egzaminy, uzyskując stopień naukowy doktora nauk humanistycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pracę pisał z andragogiki noszącą tytuł: „Uwarunkowania powodzeń i niepowodzeń szkolnych uczniów telewizyjnego technikum rolnego”.

Jest oficerem wojsk chemicznych w stopniu porucznika. W 1998 roku został wybranym radnym Rady Miejskiej w Krotoszynie – kadencja 1998-2002. Należał do Rady Muzeum przy Muzeum Regionalnym im. Hieronima Ławniczaka w Krotoszynie, pełniąc w niej funkcję wiceprzewodniczącego w latach 1989-1993 i przewodniczącego przez okres dwóch kadencji od grudnia 1999 roku do kwietnia 2007 roku. Rada między innymi nadzoruje wypełnianie przez muzeum jego zobowiązań wobec zbiorów i społeczeństwa.

W 1955 roku rozpoczął pracę zawodową jako młody nauczyciel w pięcioklasowej (o dwóch nauczycielach) Szkole Podstawowej w Korytnicy leżącej w powiecie ostrowskim. Następnie, pracował w Szkole Podstawowej w Roszkach ucząc głównie: historii, biologii, geografii, języka polskiego i wychowania muzycznego. W roku szkolnym 1967/68 był zastępcą kierownika szkoły w Szkole Podstawowej nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Krotoszynie. Mimo, iż liceum pedagogiczne przygotowywało do pracy z klasami I-IV, a w studium nauczycielskim nabył uprawnienia do nauki śpiewu i muzyki, jak sam o sobie mówi, uczył w życiu wszystkiego, oprócz chemii. Przez 9 lat, w latach 1981-1990, pracował jako nauczyciel akademicki w Instytucie Kształcenia Nauczycieli im. Władysława Spasowskiego Oddział w Kaliszu na stanowisku starszego wykładowcy. Tam przygotowywał przyszłych nauczycieli lub doskonalił ich obecny warsztat pracy w zakresie podstaw psychologii i pedagogiki.

W 1968 roku władze szkolne decyzją Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Krotoszynie, Wydział Oświaty i Kultury powierzyły mu zorganizowanie Poradni Wychowawczo-Zawodowej w Krotoszynie, zwaną obecnie Psychologiczno-Pedagogiczną. Kierował nią do momentu przejścia na emeryturę w 1991 roku.

W 1955 roku wstąpił do Związku Nauczycielstwa Polskiego. Zawsze aktywnie uczestniczył w pracach związku pełniąc w nim różnorodne funkcje. Był społecznym inspektorem pracy, kierownikiem szkolenia pedagogicznego, członkiem Zarządu Oddziału w Krotoszynie, przewodniczącym sekcji poradnictwa wychowawczo-zawodowego przy Zarządzie Okręgu ZNP w Kaliszu oraz członkiem tej sekcji przy Zarządzie Głównym ZNP w Warszawie.

Ponad 40 lat działał w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej - stowarzyszeniu mającym na celu rozwijanie działalności oświatowej i kulturalnej wśród dorosłych, dzieci i młodzieży oraz kształcenie ich umiejętności praktycznych. Od 1992 do 2008 roku był wiceprezesem Zarządu Regionalnego TWP w Ostrowie Wielkopolskim.

### **Zamiłowany turysta, aktywny członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego**

Turystyka, zarówno piesza (przede wszystkim górska) jak i rowerowa, zawsze była i nadal jest jego pasją. Uważa, iż obcując bezpośrednio z przyrodą i pokonując trudności fizyczne podczas wędrówek człowiek wyrabia w sobie hart ducha. Turystyka rozwija uczucia humanistyczne, oddziałuje uspakajająco, jest szkołą życia i charakteru, jedną z form nauczania i wychowania. Związane z nią przeżycia estetyczne, patriotyczne czy egzystencjonalne pozostają na długo w pamięci; wpływają na kształt charakteru. Przez kilka lat, etapami, w czasie urlopów razem z kolegami, niekiedy synem odbył wielki rowerowy rajd dookoła Polski trasą wyznaczoną przez PTTK, liczącą ponad 4 tys. km. Po ukończeniu tego rajdu otrzymał odznakę Dużego Rajdu Kolarskiego „Dookoła Polski”.

Do Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Kole Miejskim w Krotoszynie zapisał się w maju 1975 roku. W latach 1976-1985 pełnił funkcję zastępcy przewodniczącego oddziałowej Komisji Turystyki Kolarskiej, natomiast w okresie od 1985 do 1993 roku był przewodniczącym tejże Komisji. Od 1991 roku przewodniczył Komisji Opieki nad Zabytkami. Jako społeczny opiekun zabytków Oddziału PTTK w Krotoszynie pełnił opiekę nad kościołem drewnianym świętych Fabiana i Sebastiana. „W 1976 r. został wybrany na członka Zarządu Oddziału PTTK i był nim do 1992 r. 13 grudnia 1992 r. został wybrany prezesem oddziału i pełnił tę funkcję do 21 lutego 2001 r.”

W 1984 roku założył Koło PTTK Pracowników Oświaty i Wychowania w Krotoszynie. Wspólnie z innymi nauczycielami prowadził obozy wędrownie oraz kolarskie dla młodzieży szkolnej. Podczas wakacji, przemierzali Polskę. Z wysokości siodłka, a także w wędrówkach pieszych – górskich i nizinnych – zachwycali się pięknem ojczystej ziemi.

Uzyskawszy odpowiednie kwalifikacje oraz uczestnicząc w szkoleniach nabył uprawnienia: przewodnika turystyki kolarskiej, instruktora krajoznawstwa regionu, społecznego opiekuna

zabytków PTTK i społecznego opiekuna przyrody oraz instruktora społecznej opieki nad zabytkami PTTK.

Organizując wiele rajdów i uczestnicząc w różnych wędrówkach zdobył odznaki turystyki kwalifikowanej, będąc jednocześnie ich propagatorem wśród młodzieży szkolnej. Posiada Kolarską Odznakę Turystyczną w stopniu dużym złotym i „Za Wytrwałość”, Górską Odznakę Turystyczną w stopniu dużym srebrnym, Regionalną Odznakę Krajoznawczą w stopniu srebrnym oraz wspomnianą już odznakę Duży Rajd Kolarski „Dookoła Polski”.

Od 1987 roku był członkiem Ogólnopolskiego Klubu Badaczy i Miłośników Krzyży Pokutnych i Rzeźb Przydrożnych przy Oddziale PTTK w Świdnicy. Krzyże Pokutne są to krzyże wykute z kamienia wraz z narzędziem zbrodni stawiane zazwyczaj w miejscu popełnienia morderstwa. Obecnie takie krzyże, powstałe pomiędzy XIV a XVI w., można spotkać jeszcze na Dolnym Śląsku.

Za działalność społeczną i zawodową otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski w 1987 roku, Złoty Krzyż Zasługi w 1976 roku, Złotą Odznakę ZNP w 1992 roku, medal Franciszka Jaśkowiaka za zasługi w rozwoju turystyki i krajoznawstwa w Wielkopolsce w 1994 roku, Srebrną Odznakę „Zasłużony Działacz Turystyki” w 1992 roku, Złotą Honorową Odznakę PTTK w 1992 roku, Złotą Odznakę „Za opiekę nad Zabytkami” w 1995 roku, odznakę „Zasłużony Działacz Kultury” w 1998 roku.

Natomiast za wybitne zasługi dla PTTK w roku 2000 wyróżniony został „Medalem 50-lecia PTTK”. W uznaniu zasług dla pomnażania dorobku Towarzystwa Wiedzy Powszechnej otrzymał Medal im. prof. Janusza Górskiego w 1999 roku oraz Medal „Za zasługi dla TWP” w 2000 roku.

Jest pierwszym laureatem Nagrody Starosty Krotoszyńskiego „Krotoszyński Dąb” w kategorii: Nauka. Kultura, Oświata. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 19 lutego 2010 roku w auli I Liceum Ogólnokształcącego im. Hugona Kołłątaja.

Został wyróżniony wpisem do dziewiątej edycji Who is who w Polsce - encyklopedii z życiorysami znanych Polek i Polaków. Leksykon ten zawiera zbiór biogramów osobistości ze wszystkich dziedzin życia publicznego: gospodarki, polityki, nauki, kultury i sztuki. Dyplom podpisał założyciel i prezes Who is Who Ralph Hübner.

### **Regionalista, współzałożyciel Towarzystwa Miłośników i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej**

Piesze wędrówki oraz rajdy rowerowe zawsze łączył z poznawaniem regionu, kultury, zabytków, ludzi. I tak narodziła się kolejna jego pasja: regionalizm. Był członkiem komitetu organizacyjnego odbudowy Pomnika Wolności w Krotoszynie z medalionem Jana Pawła II na mocy Uchwały Rady Miejskiej w Krotoszynie z dn. 29.06.2000 roku. Uroczyste odsłonięcie pomnika i poświęcenie przez księdza Bp Stanisława Napierałę nastąpiło 15 października 2006 roku. Zaangażował się także w prace związane z przeniesieniem tablicy znajdującej się wewnątrz budynku dworca kolejowego w Krotoszynie upamiętniającej zdobycie dworca przez powstańców wielkopolskich w dniu 1 stycznia 1919 roku wspieranych przez pociąg „Poznańczyk”. Została ona ponownie wmurowana w poczekalni dla podróżnych na ścianie pod zegarem w 2008 roku. Był również członkiem komitetu organizacyjnego renowacji pomnika ku czci żołnierzy 56. Pułku Piechoty Wielkopolskiej, uczestników kampanii wrześniowej w 1939 roku. Pułk ten w okresie

międzywojennym stacjonował w garnizonie Krotoszyn. Odsłonięcia odnowionego pomnika dokonano w 2009 roku. Zaproszono go jako gościa honorowego 30 marca 2008 roku na uroczystym otwarciu Izby Regionalnej Ziemi Rozdrażewskiej, na którym wygłosił okolicznościowy wykład o historii Rozdrażewa.

We wrześniu 2008 roku wystąpił z inicjatywą wmurowania na budynku szkoły w Orpiszewie tablicy poświęconej pamięci mieszkańców Orpiszewa - ofiar II wojny światowej.

W roku 1993, z inicjatywy dra Dionizego Kosińskiego, powstało Towarzystwo Miłośników i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej. W gronie współzałożycieli znalazł się również dr Józef Zdunek, który od początku do 1996 roku był członkiem Zarządu, od 2002 roku wiceprezesem. a w latach 2005 - 2012 roku prezesem.

Swoją bogatą wiedzą chętnie dzieli się z innymi. Często jest zapraszany do wygłoszenia referatów podczas sesji popularno-naukowych, prelekcji, odczytów oraz pogadanek na temat historii, zabytków, zwyczajów oraz obyczajów związanych z Krotoszynem i Wielkopolską organizowanych przez towarzystwa, biblioteki, szkoły. Mieszkańcom regionu w ciekawy i przystępny sposób przybliża wiedzę na temat rodowodu, pochodzenie oraz dziejów ich miejscowości. Natomiast młodzież krotoszyńskich szkół ma możliwość uczestniczenia w lekcjach bibliotecznych, w czasie których dr Józef Zdunek w interesujący sposób przedstawia istotę regionalizmu ziemi krotoszyńskiej.

### **Autor artykułów naukowych i popularno-naukowych**

Józef Zdunek jest autorem licznych artykułów naukowych i popularno-naukowych, reportaży i wspomnień. Opracował wiele artykułów biograficznych opublikowanych w różnych wydawnictwach zwartych i czasopismach. Napisał 47 biogramów krajoznawców i działaczy turystycznych zamieszczonych w Wielkopolskim słowniku biograficznym krajoznawców i działaczy turystycznych wydanym nakładem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Wielkopolska Korporacja Oddziałów PTTK w Poznaniu, Poznań 2007. W każdym kolejnym tomie książki Krotoszyn i okolice znajdują się artykuły Józefa Zdunka. Są to teksty dotyczące dziejów Krotoszyna oraz jego okolic, biografie osób zasłużonych w historii miasta i regionu. Pisał także o dziejach rodzinnej wioski Orpiszew, żołnierzach z Orpiszewa i Roszek uczestniczących w Powstaniu Wielkopolskim oraz w II wojnie światowej.

W latach 1974-1985 napisał osiemnaście artykułów z zakresu pedagogiki, które zostały opublikowane w czasopismach: Oświata Dorosłych, Głos Nauczycielski, Wieś Współczesna, Życie Szkoły, Służba Rolna.

Napisał wiele artykułów, reportaży oraz wspomnień związanych tematycznie z turystyką, krajoznawstwem oraz regionalizmem publikowanych w czasopismach ogólnokrajowych i lokalnych takich jak: Oświata Dorosłych, Głos Nauczycielski, Przydrożne Pomniki Przeszłości, Krajoznawstwo i Turystyka, Kroto-Chwila, Rzecz Krotoszyńska, Informacje Krotoszyńskie, Wielkopolska. Kwartalnik Turystyczno-Krajoznawczy, Znad Warty i inne. Są to teksty propagujące krajoznawstwo, wzbogacające wiedzę o pięknie ojczystej przyrody, zabytkach, pomnikach, kulturze, zwyczajach i obyczajach. Zachęca w nich do uprawiania turystyki jako

formę spędzania wolnego czasu. W 1984 roku zajął drugie miejsce w konkursie skierowanym do pracowników oświaty – amatorów turystyki rowerowej ogłoszonym przez Głos Nauczycielski (nr 20 z 13 maja 1984 r.) na najlepszą kronikę z rajdu pod tytułem Z wysokości siodłka. Tak powstała relacja W słońcu i deszczu opisująca szczegółowo trasę 173 km między Wrocławiem a Kudową Zdrój, jaką pokonał w okresie od 01.07 do 04.07.1984 roku.

Jest autorem pięciu recenzji książek zleconych przez wydawnictwa. Jedna dotyczy Repetytorium z psychologii ogólnej dra Lecha Gawreckiego wykonana na zlecenie Instytutu Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Warszawie – Oddział w Kaliszu. Zrecenzował dwa teksty Pawła Andersa zlecone przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji w Poznaniu, Są to informatory o Krotoszynie: Krotoszyn oraz Powiat Krotoszyński. Opiniował również Wspomnienia. Opowiadania i wiersze Joanny Jarczewskiej-Blandzi oraz Wspomnienia Sybiraka Czesława Herby wydane przez Towarzystwo Miłośników i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej.

Jako zamiłowany kolekcjoner ekslibrisów ma w swym dorobku 45 artykułów o tematyce związanej ze znakami książkowymi. Są to teksty napisane z okazji wystaw ekslibrisów z własnych zbiorów. Opisuje w nich prezentowane kolekcje, przybliża sylwetki twórców oraz historię powstania i funkcję jaką pełnił ekslibris kiedyś i dziś. Artykuły te są publikowane zarówno w czasopismach specjalistycznych jak i regionalnych, takich jak: Ekslibris Polski, Ex Bibliotheca, Poznaj Swój Kraj, Na szlaku, Znad Warty, Echo Koźmina, Informacje Regionalne, Rzecz Krotoszyńska.

Opracował kilkanaście katalogów wystaw ekslibrisów, w których oprócz charakterystyki prezentowanych eksponatów umieszczone są biogramy twórców oraz krótka charakterystyka ich twórczości. Na szczególną uwagę zasługują: „Turystyka i Krajoznawstwo w ekslibrisie”, „PTTK w ekslibrisie” – katalog przygotowany z okazji wystawy na V Kongresie Krajoznawstwa Polskiego, który odbył się w Gnieźnie w 2000 roku czy „Ekslibrisy Tadeusza Andrusiewicza z Jeleniej Góry”.

### **Autor publikacji zwartych**

Oprócz artykułów ma w swym dorobku naukowym również publikacje zwarte. Są to głównie książki o tematyce regionalnej, ściśle powiązane z jego pasjami turystyczno-krajoznawczymi, ale i też mające na celu przekazanie przyszłym pokoleniom wiedzy historycznej. Publikacje te świadczą o jego ogromnym umiłowaniu historii i kultury własnego regionu. Dzięki nim wiele zabytków kultury ludowej na zawsze pozostanie uratowanych od zapomnienia.

Taki właśnie charakter ma teka Krzyże i słupy przydrożne Franciszka Nowaka (1810-1894) w rysunkach Beaty Kredowskiej.

Z okazji 40. rocznicy powstania Oddziału PTTK w Krotoszynie powstała publikacja dra Józefa Zdunka Zarys historii oddziału PTTK w Krotoszynie (1952-1992). Jest to pierwsza próba pełnego odtworzenia dziejów turystyczno-krajoznawczych w regionie krotoszyńskim stanowiąca preludium dalszych badań. 10 lat później, w 2002 roku została wydana poprawiona, uzupełniona i rozszerzona publikacja będąca monografią Oddziału: PTTK na Ziemi Krotoszyńskiej 1951-2001.

Wspólnie z Czesławem Wosiem opracował książkę pod tytułem Rzeźbiarze Ziemi Krotoszyńskiej, która została wydana w 1997 roku na zlecenie Zarządu Oddziału PTTK w Krotoszynie.

W 2006 r. nakładem Towarzystwa Miłośników i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej została wydana książka Orpiszew 1279-2005. Monografia wsi. Książka licząca 314 stron przedstawia historię wsi położonej w gminie Krotoszyn na przestrzeni 8 wieków.

Staraniem Towarzystwa Miłośników i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej od 2005 roku ukazuje się cykl wydawniczy Krotoszyn i okolice. Opracowania i Materiały źródłowe, którego Józef Zdunek redaktorem do 15 tomu. Publikacje wchodzące w skład cyklu są wielotematyczne, ale nie wykraczające poza pojęcie regionalizmu. Mają na celu przybliżyć historię, ukazywać walory i piękno ziemi krotoszyńskiej.

### **Kolekcjoner widokówek, grafiki Pour Feliciter, ekslibrisów**

Kolejnym przedmiotem kolekcjonerskich pasji Józefa Zdunka są widokówki. Początkowo Józef Zdunek przywoził je z rajdów jako pamiątki z odwiedzanych miejsc. Do tej pory znajomi, przyjaciele i rodzina przysyłają pocztówki z pozdrowieniami z różnych miejscowości, tym samym wzbogacając niemały już zbiór. Dotychczas zgromadził ich około 5 tys. Są to zarówno pocztówki stare (tych jest niewiele), jak i współczesne; kolorowe i czarno-białe. Zbiór ten jest podzielony na 3 grupy: widokówki Krotoszyna, pocztówki obrazujące i przedstawiające pontyfikat Jana Pawła II. pocztówki wielotematyczne. Najstarsza karta pocztowa w zbiorach Józefa Zdunka przedstawiająca Krotoszyn pochodzi z około 1904 roku i przedstawia Starostwo Powiatowe - widok z alei parkowej na wschodnia i północną elewację budynku, wydana przez Reinicke&Rubin z Magdeburga.

#### **Grafika Pour Feliciter.**

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i nadejścia Nowego Roku przesyłamy rodzinie i znajomym życzenia szczęścia oraz wszelkiej pomyślności. Artyści-graficy i miłośnicy ekslibrisów składają życzenia na specjalnie wykonanych drukach, składankach, kartach świąteczno-noworocznych potocznie zwanych P.F. Jest to skrót od francuskiego wyrażenia „pour feliciter” oznaczającego „wszystkiego najlepszego” lub „na szczęście”. Są to miniaturowe dzieła sztuki, na których obok motywów związanych ze świętami jest imię i nazwisko osoby, rzadziej nazwa instytucji przesyłającej życzenia. Pojawiają się także napisy: Wesołych Świąt, Ekslibrisowo-Noworocznie, Dobrego Roku, Szczęśliwego Nowego Roku, Dosiego Roku. Skrót P.F. w połączeniu z AD jest używany jako powitanie nadchodzącego roku. Niektórzy autorzy stosują sam motyw graficzny, dopisując tekst życzeń na odwrocie karty.

Twórcami tych kart są graficy wykonujący również ekslibrisy, do których formą oraz wykonaniem nawiązują. Najczęściej stosowanymi technikami są miedzioryt, akwaforta, drzeworyt, linoryt. Współcześnie tworzy się je także techniką komputerową i artystycznej fotografii. Ze względu na ich szczególny charakter oraz dla wyrażenia szacunku dla obdarowanej osoby odbijane są zazwyczaj na szlachetnym gatunku papieru.

W zbiorach Józefa Zdunka grafika P.F. stanowi wydzieloną kolekcję. Otrzymuje je wraz z życzeniami w okresie Świąt Bożego Narodzenia od grafików tworzących ekslibrisy,

Warszawskiej Galerii Ekslibrisu oraz zaprzyjaźnionych kolekcjonerów, wśród których istnieje zwyczaj składania życzeń właśnie w takiej formie. Szczególną wartość kolekcjonerską mają P.F. sygnowane.

### **Kolekcjoner ekslibrisów**

Wiele lat temu podczas jednej z wypraw krajoznawczo-poznawczych uległ fascynacji ekslibrisami. Był to wyjazd szkoleniowy zorganizowany dla działaczy i członków PTTK przez krotoszyński oddział. Będąc w Zielonej Górze zwiedzali tamtejszą bibliotekę publiczną im. Cypriana Norwida. Okazało się, że księżnica posiada swój ekslibris wykonany przez grafika Janusza Skibę techniką dwubarwnej cynkotypii. Józef Zdunek, jako jeden z nielicznych, otrzymał na pamiątkę ów ekslibris, który okazał się pierwszym w jego kolekcji. Można powiedzieć, że od tego wydarzenia rozpoczęła się jego przygoda z ekslibrisami. Po powrocie do domu zaczął szukać informacji na temat księgoznaków, sposobu ich wykonywania, stosowanych technik graficznych. Nawiązał kontakt z Józefem Czosnyką, który wprowadził go w świat kolekcjonerski. Pomógł mu nawiązać kontakty z innymi kolekcjonerami i artystami.

Od tej pory gromadzi te małe dzieła sztuki, będące jednym ze sposobów zaznaczenia na książce jej własności. Zwyczaj ten zrodził się z potrzeby zabezpieczenia książek przed zagubieniem oraz ich kradzieżą. Obecnie w swych zbiorach posiada ekslibrisy zarówno twórców polskich, jak i zagranicznych oraz ekslibrisy wykonane dla Józefa Zdunka.

Uzupełnienie zbiorów graficznych Józefa Zdunka stanowi bogaty księgozbiór biblioteczny składający się z wydawnictw i opracowań z zakresu historii książki, drukarstwa i sztuki ekslibrisowej. Zgromadził wiele książek popularno-naukowych, folderów i katalogów wystaw.

### **Autor wierszy i sentencji**

Józef Zdunek jest również miłośnikiem poezji oraz autorem wierszy i sentencji. Są one przepełnione zadumą i refleksją nad przemijającym światem. Łączą przeszłość z teraźniejszością. Powstały z potrzeby wyrażenia swych myśli i przeżyć, głębokiej kontemplacji otaczającego świata. Sześć ukazało się w tomikach Miłość niejedno ma imię wydanych nakładem Miejskiego Domu Kultury „Południe” w Katowicach. Wiersze ukazywały się również w krotoszyńskiej prasie lokalnej: Informacje Regionalne i Rzecz Krotoszyńska. Oras w 31 zeszyte Przydrożnych Pomników Przeszłości wydanym w Świdnicy w 2000 roku.

Tomiki poezji:

**Pożegnania nieustanne**

**Światło i cienie**

**Wątpienia**

**Labirynt**

**Dotykanie nadziei**

**Czas wypełniony**

**Życie jak lot motyla**

Opracowanie: Izabela Brodala